

MELOEN SAIMAALTA LAATOKALLE – MINKÄ VUOKSI?

13-15.6.1997

VENÄJÄ (SVETOGORSK, ANTREA, ÄYRÄPÄÄ, RÄISÄLÄ, KIVINIEMI, KÄKISALMI)

Tänä vuonna 13. kerran järjestettävän ”Suomi meloo” -viestin jatkoksi oli Imatran Lapinkävijät ry onnistunut järjestämään etapin Imatralta Käkisalmelle, joten seikkailumieli nosti taas päätänsä! Heli oli jo vanha kajakkikonkari, mutta omat melontakokemukseni voi melkein pä laskea yhden käden varpailla. Niinpä en oikein osannut vastata, kun järjestäjän edustaja kyseli, minkälaisen menopelin haluaisin alleni.

– Saat tällaisen kevyen ja ”kivansutjakan” kilpakajakin. Sitä on mukava meloa, eikä matkalla pitäisi olla pahemmin koskiakaan...

Kuuluisia viimeisiä sanoja:

– No siinä tapauksessa anna tänne vain!

13.6.

Ensin Pösöllä Imatralle, josta jatkettiin yhteiskuljetuksella rajalle (Karjala-Svetogorsk). Tullimuodollisuuksista selvittiin sujuvasti, ja olimme ajoissa lähtöpaikalla Antreassa, Kuukaupin sillan kupeessa. Miliisi oli järjestänyt meille ministeritason saattueen, kaikki muut väistivät meitä.

83 melojaa (27 kaksikkoa, 29 yksikköä) lähti iltapäivällä Vuoksea pitkin reimoista ottein sivakoimaan kohti tuntematonta. Edellisen yön melomisesta hieman ”matkaväsynyt” Heli jakoi kaksikon jonkun papin kanssa, ja minä yritin pysyä muiden vauhdissa omassa kiihkerässä yksiossani.

Retkueemme venyi vähitellen pitkäksi nauhaksi. Pienen tuulenvirran nostattamat laineet liplattivat mahanpohjassa. Lokit, tiirat ja silkkiuikut ihmettelivät menoa. Heli hyräili omaa lauluaan:

– On maailmassa kaikki kohdallaan...

Maisema erosi suomalaisesta selvästi: rannat olivat kuin satukirjasta, mutta missään ei näkynyt kesämökkejä, ei ainuttakaan! Ihmisiä oli kyllä – lomalaisia läheltä. Rannoilla näkyi telttoja ja valtavia nuotioita. Lintujakin laskettiin: auringonlaskuun mennessä kuulumme mm. kaulushaikaran, kuhankeittäjän ja satakielen.

Kello oli jo puoli kaksitoista yöllä, kun Vuoksi kapeni, ja virtaukset vastaavasti voimistuivat. En kuitenkaan osannut pelätä, sillä kaikkihan olivat vakuutelleet, ettei pahoja paikkoja tulisi. Meloskelin rauhassa letkan viimeistä edellisenä. Yhtäkkiä kuitenkin näin edessäni veden vaahtoavan, ja kummalliset pyörteet alkoivat riepotella kajakkia. Yritin pitää tasapainoa, mutta virta oli vahvempi: samassa tajusin kelluvani veden varassa, nurin kääntynyt kajakki vierelläni! Pidin oikeaoppisesti kiinni sekä kanoottista että melasta, enkä edes ajatellut yrittäväni uida jommalle kummalle rannalle – matkaa oli viitisenkymmentä metriä molempiin suuntiin, ja vesi kuohui ”ei niin kutsuvasti”. Edestäpäin kuului huutoja, joista tajusin jonkun muunkin joutuneen veden varaan.

Pimeys ja helvetin kylmä vesi laskivat mielialaa pelastajia odotellessa. Puolisen tuntia siinä kelluessa ehti ajatella yhtä ja toista: – Mitenköhän hemmetissä tämä päättyy? Pystyyköhän kukaan melomaan näin vuolasta virtaa vastaan? Muistikohan Heli ruokkia Kaapon...?

Jaloista ehti lähteä jo tunto, kun viimein pari nohevaa heppua sai pusketuksi ylävirtaan luokseni. Nämä tiesivät heti, miten homma hoidetaan: he meloivat kajakkinsa molemmille puolilleni ja asettivat melansa poikittain näin muodostuneen "lautan" yli. Sain punnerretuksi itseni istumaan melojen päälle, minkä jälkeen toinen enkeleistä tyhjensi kajakkini vedestä ja käänsi sen oikein päin. Sitten sujuttuuduun taas menopeliini! – *Nyt viisiin "kotiin ja pian, sillä kylmä kangistaa nopeasti"? Tarjoan konjakit, jos olen huomenna vielä hengissä!* sain sanotuksi sankareille.

Vastatuuli oli yltnyt todella kovaksi. Onneksi Äyräpään yöpymispaikka ei ollut enää kaukana. Rantauduin kylmästä hytisten ja huomasin suureksi helpotukseksi, että Heli oli kuivana selvinneiden joukossa: – *No hyvä! Olin juuri lähdössä pelastamaan sua! Olin kamalan huolissani!!*

Sain ensiapukonjakkia ja varavaatteet kajakin vesitiiviistä kotelosta.

Kuulin, että viisi muutakin kanoottia oli kaatunut – ja kaikki saatiin pelastetuiksi. Ennen makuupusseihin pajahtamista lämmiteltiin hetki vielä nuotion ääressä – ja mäiskittiin aggressiivisia hytysisiä!

Aamulla pidettiin Äyräpään sotamuistomerkillä lyhyt mutta karu muistotilaisuus kaatuneiden kunniaksi (ei kuulemma meidän koskessa kaatuneiden).

Heli ihastui Käkisalmeen ikihyviksi!

14.6.

Seuraavana päivänä uudet voimat jatkoivat viestiä kohti *Tiurin* linnaa ja *Räisälää*, jossa oli viimeinen vaihto. Me pääsimme loppumatkan pikkubussin kyydissä. Matkalla pysähdyimme *Kiviniemen* koskella ihailemaan uskalikkoja, jotka laskivat hurjannäköisissä kuohuissa. Seuraava etappi olikin sitten jo *Laatokka* ja *Käkisalmi*. Väärän vitosen kaupungissa yövyimme "paikallisessa Seurasaaressa" – sisään ankeaan majoitusrakennukseen päästiin vasta pitkän ja hermojaraastavan odottelun jälkeen. Kun viimeiset melojat illalla saapuivat, pidettiin puheita, ja jokainen sai urakastaan diplomin seinälle ripustettavaksi.

15.6.

Aito Karjalan *kägönen* siivitti meidät uuteen päivään. Käkisalmi herätti ristiriitaisia tunteita. Että tämäkin hökkelilylä on siis entistä Suomea? Käyskentelimme rantapoluilla ja istuimme penkkipahoilla.

Kotimatkan jännittävin hetki oli rajalla, kun Venäjän tullissa yritettiin turhaan löytää maahantuloleimaa pahoin vettyneestä passistani. Yritin palauttaa mieliini, miten sanottiinkaan "*Olen Boris Jeltsinin kaukainen veljenpoika*", kun tullimies teki käsillään uintiliikkeitä ja osoitti sormellaan ensin passiani, sitten minua. – *Da da! Niin juuri... nokkela tavaritsh!*

Olin näkevinäni ensi kerran eläisäni pienen hymynkareen venäläisen virkamiehen kasvoilla...

VEDEN SYLISSÄ

(ILKKA AALTONEN / HELI AALTONEN)

ON MUKANANI KAIKKI TÄRKEÄ,
KUN VIIMEINKIN MÄ MELAN VETEEN SAAN,
JA KOHTI KAUKAISINTA NIEMENKÄRKEÄ
KÄYN MIELI TYYDYTYSTÄ TULVILLAAN.
TAAS SYLISSÄÄN MUA VESI KANNATTAA,
KUN KUIKAN LAILLA LIU'UN PINTAA SEN.
VAIN VANA PIENTEN PYÖRTEIDEN SAA JÄÄDÄ TAA,
EI SEKÄÄN KAUAU KERRO SUUNTAA VAPAUDEN.

∴: ON MAAILMASSA KAIKKI KOHDALLAAN,
JA OMA MAAILMANI TÄSSÄ ON:
VAIN LASTU, JOTA AALLOT KEINUTTAA,
SEN KULKU SOKKELOISSA SAARISTON∴:

UI TELKKÄPERHE HILJAA LAHDELMAAN,
JA ILTALAU LU KERTTUSEN JO SOI.
YÖPERHOSETKIN ESIIN KÄYVÄT PIILOSTAAN
– NE KOKKALYHDYSSÄNI KOHTA KARKELOI.
MÄ MATKAA JATKAN SAAREEN SUOJAJEEN,
SAAN TELTAN PYSTYYN, TEETÄ LÄMMITÄN
– JA MAKUUPUSSIIN NUKAHDAN NIIN PEHMOISEEN.
EI VOISI ONNEA KAI OLLA ENEMMÄN?

ON MAAILMASSA KAIKKI KOHDALLAAN,
JA OMA MAAILMANI TÄSSÄ ON:
VAIN LASTU, JOTA AALLOT KEINUTTAA,
SEN KULKU SOKKELOISSA SAARISTON.

∴: ON MAAILMASSA KAIKKI KOHDALLAAN,
JA OMA MAAILMANI TÄSSÄ ON:
VAIN LASTU, JOTA AALLOT KEINUTTAA,
LIE IHMINENKIN EESSÄ KOHTALON∴:

MELODRAMAATTINEN KAJAKKILAULU

(ILKKA AALTONEN)

NÄKY Y SUMUSSA POLKU PIENI,
ALLA SAAPPAAN ITKEE MAAN PINTA.
VALKOISEN USVAN KESKELLÄ
NÄKY Y JO HARMAJA VAJAKIN.

OVEN EDESSÄ UKONSIENI
SEKÄ VARHAINEN PUNARINTA
SEURANAAN ON TOROPAISEN LESKELLÄ,
KUN VESILLE TYÖNTÄÄ HÄN KAJAKIN.

REITTI TÄNÄÄNKÄÄN TUSKIN ON UUSI,
KAISLAT HILJAA EDESTÄ TAIPUU,
TUULI VAIN NIISSÄ SOITTA
LAULUA LUONNON SÄÄNNÖSTÄ.

SIITÄ VUOSIA MENNYT ON KUUSI –
MUTTA POLTTAVA VIELÄ ON KAIPUU –
KUN TOROPAINEN SAI PÄÄHÄNSÄ KOITTA
TALVELLA ESKIMOKÄÄNNÖSTÄ.

KUKKA KAUNEINKIN SAA AINA KUOLLA.
JÄÄTY AVANTO VIKOSSA UMPEEN.
LEIKKAA TOROPAINEN NYT TUONELAN VILJAA,
ELONTYÖT JÄIVÄT HÄNELTÄ KESKEN.

TÄNÄÄN NÄHDÄ VOIT PAIKALLA TUOLLA
LUMIVALKOISEN KUKKIVAN LUMPEEN,
JOKA LEMPEÄNÄ, TYNESTI, HILJAA
OTTAA VASTAAN KYNELEET LESKEN.

Koskessa kastuneita seteleitä oli kuiva-
teltava ennen kauppaan menoa.